

BUDA-PESTA

21 Aprile.

3 Maiu.

Va esi Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 16.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romanii'a 2 galbeni.

V a l s u l u.

Multu erau ei tineri, multu erau frumosi!
Precum doi lucéferi mandri, luminosi
Printre alte stele, astu-felu ei luciau,
Printro ceilalti ómeni si multu se iubiau!

Orchestr'a se sparge 'n valuri d'armonía;
Balulu se deschide si cu veselía
Lumea se arunca in nebunulu valtíu:
Toti dantiezu cu sete fantasticulu dantiu.
Sal'a este mare, sal'a este plina
D'armonii, profumuri, femeí si lumina;
Suavele gratii mintile-ti rapescu,
Ochii ti se 'mbéta de totu ce privescu
Si se rupe din peptu ti suspine profunde
Ah! si-aici femeí'a, precum ori si unde,
Este o minune a lui Dumnedieu!
Femeia! femeia! cui sè me 'nchinu eu?
Acelaia care astei lumi te-a datu?
Tie, ce dai ceea ce elu a uitatu:
Dulcea fericire a unui traiu greu?...
Femeia! femeia! tie me 'nchinu eu!

Orchestr'a revérse valuri d'armonía,
Si toti si-urméza dantiulu cu betí'a;
Dar prin cele grupe de dantiutori,
Cine sunt — ia spuneti! — junii moritori

Ce-ti atragu privirea, ce 'n aventulu loru
Sémene doi fluturi uniti intr'unu sboru?
Sunt atátu de tineri si-atátu de frumosi!...
Precum doi lucéferi mandri, luminosi
Printre alte stele — astu-felu ei lucescu
Printre ceilalti ómeni si multu se iubescu.
Pe parchetulu salei ei luneca, sbóra,
Cum salta pe valuri o barca usióra;
Si d'atingu pamentulu cu alu loru picioru
Se lovescu de ceruri prin sufletulu loru.
Multímea-i urméza cu ochi curiosi...
Sunt atátu de tineri si-atátu de frumosi!

Orchestr'a-si urméza cadentiatulu jocu;
Si multe din grupe se tragu pe la locu.
Numai junii nostri, nebuni fericiti,
Nu se oprescu inca... Priviti-i, priviti,
Cum se stringu, s'avonta... Unu intregu de-
liru

A loru dantiu e acuma. Lasati sè-i admiru,
Lasati sè se 'mbete in betí'a loru
Sufletu-mi ce pórtá vai! unu nestinsu doru.

Valuri d'armonía orchestr'a revérse
Si inca totu dantia parechi'a frumósa.
„Lio! i sioptesce junele fericite,
„Destulu, cà-oi tu suferi... sè ne-oprimu
aice.

— Nu, nu! înainte aide, scumpulu meu,
„Cà-ci e fericire ceea ce simtu eu!“
Si orchestr'a canta si ei nu s'oprescu;
Intr'unu valtiu freneticu se ducu, se 'nvêr-
tescu,

Ca dóue vârtejuri strinsu imbratîsiate
Ce-ar posiede dóue inimi infocate.

„Lio! a ta fatia a ingalbenitu,
„Destulu, cà-ci tu suferi!“ — elu ér i-a siop-
titu.

— Nu, nu! înainte aide, scumpulu meu,
„Cà-ci e fericire ceea ce simtu eu!“

O córda 'n orchestra s'aude plesnindu,
Unu tîpetu in sala se 'naltia morindu!
Si toti se arunca catra biét'a féta
Ce cade pe peptulu iubitu lesînata;
Rumenele-i buze au ingalbenitu,
Mórtea plana 'n fati'a care ne-a zimbitu!
O ce tristu spectacolu!... ea móre... ea-i
mórta!...

Inse nu, nu-i plangeti fericit'a sórta,
Cà-ci mori atunce candu a trebuitu;
Nu-i plangeti junetiea, cà-ci ea a iubitu;
Nu-i plangeti viét'i'a, cà-ci intr'unu minutu
A traitu unu seculu intregu si-a avutu
Tóta fericirea ce potea sè-i dea
Lumea si viét'i'a... N'o plangeti pe ea!...

Celu ce la Marcuti'a — acestu adapostu
Pentru-acei ce mintea si-au perdutu — a
fostu,

A potutu sè védia printre alti nebuni,
Victime 'nferate d'adanci pasiuni,
Unu june camu palidu pe a carui frunte
Vecinica plana umbr'a unoi dóreri crunte.
Palidu la figura, dar inca frumosu,
Elu pórtu in fatia-i unu aeru doiosu
Care te indémna la compatimire.
Umbra care plange dupa fericire,
Dup'o alta umbra! Elu si-amintesce
Cà pe pamentu omalu ca 'n esilu traiesce.
Retrasu mai d'o parte lu-vedi totu-de-una
Cà canta si dantia unu tristu valtiu intr'una.
„Lio! elu murmura ostenitu, ferice,
„Destulu, cà-ci tu suferi... sè ne-oprimu
aice!“

Si-unu echou dintr'insulu i respunde-atunci
Cu-acele cuvinte neuitate, dulci:
„Nu, nu! înainte aide, scumpulu meu,
„Cà-ci e fericire ceea ce simtu eu!“

T. Sierbanescu.

Pentru o sarutare.

— Novele originala. —

(Urmare.)

Erá Viorica, care coboriá la móra sè diré-
ga grâulu, cu care unu servitoriu numai mai
nainte fu tramisu acolo.

Ici-cólea se audiá melodiosulu versu alu
unoru paseri, Viorica inca nu se cugetà multu.
ci incepù a le acordá:

— Nicolae, buze moi,
Candu vei trece pe la noi,
Pune clopote pe boi,
Si cu plésna de matasa,
S'audimu la noi a casa;
Cà m'oiu rogá de taic'a,
Sè-mi deschida feréstr'a,
Si m'oiu rogá de maica,
Sè me lasè 'n calea ta.

Acì de odata se intrerupse, cà i se parù,
ca si candu ar audí ce-va din deretrulu ei;
deci se întórse cu atentiune sè véda, ce este?
Faci'a i se rosi si ea deveni perplesu.

Erá ungurulu celu de a séra, care in pre-
sinti'a parintelui seu i esprimase numele, vor-
bindu despre frumseti'a ei.

Ca inlemnita stete pe locu, cà-ci acest'a
erá deja langa ea.

— Buna demanétia, frumosica mio pa-
sere, da cum chintá domnita de frumosu, io
ginditu, cà aude pe unu ingeru, si asié ve-
nitu sè vede, cine este?

— Mi-pare reu, domnisiorule, cà te-a a-
dusu canteculu meu, de asiú fi sciutu acést'a,
atunci de buna séma asiú fi tacutu.

— Cum, da nu place, cà io venitu la
domnita?

— Nici decátu.

— O, nu vorbesce asié, vede numai ani-
m'a mio cum bate pentru domnita, Viorica;
chindu vodiutu a séra, io ciudatu frumseti'a
domnitale si lovatu nainte, a veni totu-un'a la
pedure ast'a, pun' ce afla pe domnita singura,
ca sè póte spune, cum la mine place de
domnita.

— Incéta domnisiorule, eu nu voiescu sè
mai ascultu vorbele domniei-tale, fara aceea
nici n'am tîmpu, cà-ci me grabescu.

— Uh! drag'a mio Viorica, sceptá pu-
cinu; nu scéie domnita, cà tat'a mio cu tat'a
domnitale este pretinu bunu? nu scéie, câtu de
multu fostu domnita, chindu fostu mica, cu
tat'a domnitale la cas'a nostu? nu scéie?...

— Si ce voiesci dta de la mine? — lu-in-
trerupse ea.

Amoresatulungurasiu ringi si dîse gan-gavindu :

— Sè dá la mine numai un'a guritia.

Copil'a rosî din nou si aflandu-se pana la sufletu vatemata de acêsta nerusînare, dîse intr'unu tonu aspru :

— Acum e destulu, domnisiorule ! lasa-me in pace si-ti cauta de cale !

Nerusinatulu inse nu se întórse la aceste cuvinte, ce apucandu-o in bracia, voiá cu sil'a sè-si realizeze dorintia.

— Stâi pe locu, omu de nimicu ! — se audî o vóce, si in acel'a-si momentu se lipi o palma puternica pe faci'a ungurasiului.

Acest'a pasî ca ametîtu vre-o câti-va pasî inderetru, apoi aruncà o privire catra acea persóna, a carei palma a jocat u astu-felu de rola pe obrazulu seu, si observandu, cà erá unu june corpulentu, unu romanasiu verde, despre a carui poterî avù ocaziune pré buna a fi convinsu, nu voi a se mai rentorná, ci strigà :

— Scepta numai rumunye, platí tu ast'a !
Apoi o luà la sanetós'a.

Tinerulu romanu privi dupa elu, dîcêndu intr'unu tonu despretiutoriu :

— Uite cum mai sbóra ciór'a spariata !

III.

Caus'a absentării.

Timpulu, in care incepuramu acést'a istoriára, erá primavér'a anului 185*.

Romanulu, care numai cu pucinu mai nainte erá subjugatu de infernulu barbaru, acum sugea cu atátu mai setosu aerulu libertátii.

O, dómne, scumpa este libertatea, dar numai acel'a o póte pretiuf, care a fostu odata lipsitu de ea !

Nicolae, numitu Peunulu-codriloru feciorulu morariului din vale, inca a luat u parte la lupt'a libertátii din anulu 1848, de si pe timpulu acel'a erá fórte tineru.

Elu s'a luptatu contra apesatoriloru libertátii sub conducerea nemoritoriului Avramu Iancu.

Ací i s'a datu lui adese ocaziunea, spre a cunósce tóte reutátile si neumanitatea contrariloru natiunii sale...

Pe timpulu acest'a, despre care tractédia naratiunea nóstra, elu erá unu tineru voinicu, in etate de 23—24 ani.

De toti locuitorii satului seu C., cari locuiau parte la vale, parte pe dealu, erá sti-

matu si binevediatu mai cu séma de fetitielle respective.

Fiindu cà poporulu romanu are datin'a, ca la totu acel'a, care atrage atentiunea lui, sè-i dee unu conume potrivitu, de aceea sè nu ne prinda mirarea, candu vedemu, cà copilele satului l'au poreclitu pe eroulu nostru : „Peunulu-codriloru.“

Fia-care din ele lu-ascultá bucurosu, — candu vorbiá si glumiá acest'a cu dinsele ; ér candu veniau de la vre-unu jocu, audiai siop-tindu un'a catra alt'a : „Eu am jocat u de atâte si de atâte ori cu Peunulu-codriloru.“

Ce e dreptu, pe câtu erá elu de frumosu si admiratu, pe atátu erá si de amicabilu, si fara sè arete vr'unu semnu de superbia, dá tóta atentiunea si celei mai din urma persóne din satu.

Inse dintre tóte frumósele satului, numai un'a i-a potutu invinge anim'a, si acést'a, precum scimu deja, erá flórea floriloru, Viorica, fét'a Codreanului de dealu.

Acesti doi pareau a fi nascuti unulu pentru altulu, ambii erau cei mai frumosi din totu satulu, ambii admirati si iubiti, ambii buni si amicabili.

Ei se iubiau, si ffa-care din ei erá convinsu, cà este iubitu...

Odata se cugetà Nicolae, cà acum ar fi timpulu sè céra man'a Vioricei de la parintii ei.

Sciindu inse, cà dupa aceea in scurtu timpu se va serbá incredintiarea, s'a cugetatu sè-si procure o veriga (anelu) de áuru, cum nu se va mai aflá in totu satulu, care sè-lu predee cu acea ocaziune iubitei sale.

Intr'o demanétia amblandu prin satu, intelni pe unu cunoscutu, care avea de cugetu sè plece cu o carutia la opidulu H., unde erá sè ffa téggu de tíera.

Indata i trecù lui Nicolae prin minte, cà acést'a ocaziune ar poté-o întrebuintiá si elu, spre a-si procurá ce avea de cugetu.

Grabí dara a casa, impartasí parintiloru planulu seu si veni se insociésca pe acelu cunoscutu pana la opidulu H.

Numai a trei'a dî nóptea se rentórse de acolo.

Éta dar caus'a absentării lui de trei dile din cas'a lui Codreanu...

In diu'a urmatóri'a, inca de demanétia, grabí elu spre a se intelni cu Viorica si a se escusá pentru absentarea sa.

Mergêndu pe potec'a din padurice, observà de odata in câta-va departare nainte dóue

persóne; numai decâtu recunoscù intr'un'a pe amant'a sa.

Neliniscitu si curiosu parasi potec'a si se viri incetu prin padure, pana ce ajunse in apropiarea loru, ací se ascunse dupa nesce tufisii, de unde potù audí si vedé tóte, câte se petreceau.

Candu inse vediù, câtu de departe merge nerusînarea acestui omu, parasi ascunsulu, grabindu sè elibereze pe iubit'a sa de acea fiintia neplacuta.

Ce s'a intemplatu mai departe e cunoscutu...

* * *

Heregey, dupa ce se vediù intr'unu astu-felu de modu nepreveditu conturbatu in amorulu seu, grabi plinu de furia la amiculu seu Kálmán, care stá ascunsu dupa unu arbore, unde si-a luatú inca de la inceputu posit'i'a, spre a poté observá, cum si-va realisá amiculu seu propunerea.

Sosindu acest'a la dinsulu, privi inca odata spre fatalulu locu, unde i-a fostu fortun'a asié contraria, si vediendu, cà cei doi nu mai erau acolo, — se adresá astu-felu catra amiculu seu:

— Focu si fulgeru pe capulu acestui mocanu! Inse lasa, nu se voru finí inca asta-di dílele; o se platésca elu acést'a!

— Eu ti-am spus, frate, — observá Kálmán, — cà nu vei reusi cu propunerea ta; ér ce se atinge de feciorulu acelu de Romanu, ce e dreptu, s'a recerutu de la elu sè apere pe o copila nepotenciósa de atacurile si sil'a altuia, cu atâtu mai multu, fiindu totu de una natiune cu ea si póte si totu dintr'unu satu; ér de cum-va, si credu, cà nu me insielu in observatiunea mea, va fi acest'a amoresulu ei, atunci multumesce lui Ddieu, cà a decursu lucrulu si asié.

— Cum? eu sè me multimescu dóra, cà am capetatu o palma, de nici acum nu audu cu o urechia, si inca de la unu prostu de Romanu?

— A fostu prostu, dar vedu, cà ti-a sciutu dá o palma frumósa, — reflectá amiculu seu cu óre-si-care ironía.

— Inse, — continuá totu elu, — de si dinsulu a fostu deplinu indreptatitu spre a face acést'a, totu-si nu vomu lasá lucrulu numai intr'atât'a.

— Nu, pe Ddieulu meu! ar fi pré mare

rusíne pentru noi, a lasá o astu-felu de vatemare neresbunata.

Deci sè grabimu catra casa, unde vomu avé mai buna ocaziune spre a ne consultá, cà ce avemu de a face, cà-ci pana nu vomu esí la vre-unu resultatu, eu nu pociu fi lini-scitu

IV.

Atacatu si acusatú.

Erá domineca sér'a, vre-o trei septemani dupa intemplantintele ultime din padure.

Nicolae a petrecutu de asta-data in cas'a lui Codreanu mai multu, de cum erá indatinatu, de óre-ce adi a cerutu man'a Vioricei de la parintii ei, si a fostu incoronatu de unu sucesu bunu.

Acum mergêndu catra casa prin padure, cugetai, cà lumea intréga e a lui, asié erá de voiosu.

Cum nu, cà-ci ceea ce adorá elu mai multu pe lume, in scurtu timpu va sè devina consórt'a lui pentru tóta viéti'a?!

Lun'a luminá si de asta data intunecimea noptii.

Candu erá sè dee intr'o padure mai désa, audí de-odata in cea mai mare apropiare o descarcatura de pistolu si simti, ca si candu ar trece ceva pe langa urechi'a sa.

Privi intr'acolo si observá dóua figure pe doi cai.

Vediù, cà n'are timpu de perdutu, de-ci scóse ingraba de dupa curea (sierpariu) unu pistolu, pre care avea datina a-lu purtá totudeun'a cu sine, candu amblá nóptea.

Lu-tinti a supra unui calaretiu; paff! si acest'a cadiù de pe calu la pamentu.

Dupa aceea se aruncá spre cel'a-laltu, care inca se grabiá a descarcá a supra lui unu pistolu, si lovindu-lu cu băt'a peste mana, facù de-i cadiù arm'a josu.

Atunci incordá acest'a calulu, voindu sè o iee la fuga; inse calulu, care fara aceea deveni selbaticu prin cele ce se intemplase, se redicá in dóua picióre si aruncá pre calaretiu la pamentu.

Nicolae grabi la dinsulu si numai de catu reconoscù in acest'a pre acelu unguru, care i-a atacatu pre iubit'a sa odata in padure si dintr' acarui mani a eliberatu-o intr'acelu modu.

Acum i-fù totu lucrulu chiaru.

Deci apucandu-lu cu o mana de pieptu, voi sè-lu intrebe, ce va sè insemne acést'a,

candu de-odata se audí nescé sgomotu, si doi gendarmi grabiau încóce.

Ungurasiulu câtu ce-i diari, incepù a strigá:

— Eliberati-me din man'a acestui hotiu, care a omoritu pe coleg'a meu si acum voiesce a me omóri si pe mine!

Gendarmii, cari veniau din comun'a vecina si treceau prin acea padure, audîndu sunetele pistóleloru si cugetandu, cà se face vre unu omoru de atari hoti, grabira numai decátu catra loculu acest'a, unde vediendu pe tinerulu Romanu pe pieptulu ungurului si cu pistolulu in mana, nu intardiara nici unu momentu, a se aruncá spre dinsulu si a-lu legá, fara a-i dá pardonu de escusare.

Dupa aceea grabira la celu ce jacea josu vulneratu, lu-redicara si simtira, cà inca resuffa; deci aprinsera numai de câtu o lumina, ce o aveau la sine si visitandu-lu observara, cà glontiulu i-a trecutú numai pe sub su-ara.

Numai decátu i se legá vulneratului ran'a cu nescé cârpe, si cu ajutoriulu amicului seu, care lamentá si injurá grozavu pe hotiu, si a unui gendarmu, fu transportatu afara din padure, la cas'a cea mai aprópe, ér celalaltu gendarmu ducea pe Romanulu legatu.

* * *

Sè grabimu a aduce la cunoscenti'a onorabililoru lectori, de si acestia voru fi presupusu tóte, inse spre mai marea lamurire, cum s'a intemplatu intregu lucrulu.

Scimu deja, cà Heregey, dupa ce fu palmuitu pentru cutesanti'a sa nerusínata, si-a propusu dimpreuna cu amiculu seu Kálmán, sè-si resbune a supra Romanului.

Intorcêndu-se ei dara a casa, li-a fostu lucrulu principalu, a aflá modulu, cum sè-si póta realisá acést'a propunere.

Mergêndu ei dupa aceea mai adese prin acea padurice, observara pe ascunsu, cà feciorulu romanu se ducea mai in tóta sér'a la cas'a lui Codreanu, de unde se rentorná numai tardiu.

Deci odata se decisera sè-i pazésca calea.

Spre acestu scopu plecara calare si inarmati intr'o domineca sér'a la susu amentít'a padure, sciindu cu securitate, cà pe acestu timpu tinerulu nostru va fi la amant'a sa.

Asceptandu mai multu timpu si vediendu, cà asceptatulu nu mai vine, se cugetara sè se rentórne a casa, candu de odata audíra nescé pasi.

Stetera pe locu si numai decátu recunoscúra la lun'a plina pe victim'a loru.

Kálmán fu celu d'antáiu, care descarcá pistolulu a supra lui.

Urmarea o scimu deja.

v.

Judecat'a.

In diu'a urmatória erá totu satulu plinu, cà Nicolae morariului e inchisu in temnit'a orasiului si va patí-o reu, cà-ci a esítu nóptea in cale la doi domnisióri sè-i omóre, dintre cari pe unulu l'a si impuscatu, inse spre norocire nu l'a ranitu de mórte, si acest'a zace acum la George lui Stefanu pe patu.

— Cine ar mai fi cugetatu de feciorulu acel'a sè faca un'a ca ast'a? Dómne feresce pe neamu de neamu de asemenea fapte!

(Va urmá.)

Nicolau Cisca.

Transformarea.

La feréstr'a casei telo
 Multe glastre ai cu flori,
 Si te bucuri multu de ele
 Candu le stropesci in diori.
 Dar din tóte — mai frumóse
 Sunt garófele-ti pompóse.

Intr'o dí de diminétia
 Eu treceam multu ganditoriu,
 Ér tu plina de viétia
 Ingrigeai d'a tele flori;
 Alb'a-ti mana d'alabastru
 O 'ntindeai catra unu glastru.

Man'a-ti bela, delicata,
 De garófe s'atingea,
 Si-unu bobocu de asta-data
 A 'nflorí acuma vrea;
 Candu ai miscatu bobocelulu
 Tu mi-ai aprinsu suffletielulu.

Observandu mai cu ardóre
 Bobocelulu ce-ai miscatu,
 Lu-priviam cu mult' amóre,
 Ah, cum l'asiu fi sarutatu!
 Dar... frumós'a garofítia
 Erá — mic'a ta gurítia!

Z. Antinescu.

Fatalistulu.

— Novela rusésca de Lermontoff. —

(Urmare.)

— Tic... Tac... Tic... Tac...

— Riedel! Riedel! — esclamà éra-si Tegleff.

— Dar ce e? — întrebà cascandu.

— Dar nu audi? cine-va éra-si bate la usia séu la feréstra!

— Dar pentru Ddieu lasa-me in pace, zuraésca câtu va vré, — respunsei, si éra-si me pfaceám cà dormu, inca incepui a si horcaí.

Tegleff se linisei.

— Tic... Tac... Tic... Tac...

— Cine e? — esclamà Tegleff, — intra! Lucru firescu cà nu respunse nime.

— Tic... Tac... Tic... Tac...

Tegleff cu o saritura se rapedi catra feréstra, si dupa ce a deschis-o privind afara întrebà cu vóce dura:

— Cine e? Dupa acésta se întórse catra usia, — repetindu întrebarea.

— Din departare se audiá rinchiezare de calu, altu-ce-va nimicu.

Se întórse éra-si catra banca.

— Tic... Tac... Tic... Tac...

Tegleff audiendu éra-si sunetulu, cu rapediune si-a trasu caltiamintele, si dupa ce si-a luat mantéu'a si sabi'a din cuniu, se departà din chilfa.

Audiamu cum s'a invertitu de vre-o trei ori pe langa casa, esclamandu totu mereu: Cine e? Cine-e? Dupa acea se întórse catra strada, privind in giuru.

In fine reintornà éra-si in chilia, — si siediu.

— Tic... Tac... Tic... Tac... Tic... Tac...

Inse acuma zuraitur'a din urma nu avù nici unu efectu a supra lui Tegleff; ci asiediandu-si capulu pe mana incepù a meditá.

Dupa ce vediu cà glum'a mea nu produce nici unu efectu, me pfaceám cà me trediescu din somnu si priviám cu admiratiune spre Tegleff.

— Afara ai fostu? — întrebai somnorosu.

— Afara! — respunse cu indiferintia.

— Dar totu s'a repetitu zuraitur'a?

— Totu mereu.

— Si n'ai observatu pe nime?

— Nu.

— Dar incetat'o zuraitur'a?

— Incetatu, de altmintrea acuma mi-e totu un'a.

— Dar' pentruce?!

Tegleff nu respunse nimicu.

Éram pe aci sê-i spunu, cà numai gluma a fostu totu lucrulu, — dar' totu-si tacui.

— Scii ce? — incepui apoi — eu sum convinsu cà tote aceste numai fantasi'a ti-le a produsu.

Tegleff se intristà si dîse:

— Asiá credi?

— Dar' dîci cà ai auditu zuraitura?!

— Nu numai zuraitura am' auditu! — reflecta Tegleff.

— Dar' inca ce? — lu întreba.

Tegleff cugetà pucintelu si incepù a siovaí.

— Acea cà m'a chiamatu! — respunse acoperindu-si fati'a cu manile.

— Cine te-a chiamatu?

— O... o... fiintia, despre care cugetám, cà a repausatu... inse acuma sum siguru.

— Tu convinsu Tegleff — i dîsei — cà ace'a a fostu numai o imaginare!

— Imaginare?! — repeti densulu — voiesci a te convinge!

— De siguru cà voiescu! — respunsei zimbindu.

— Asia dar' se esímu la strada!

II.

Cu rapediune me-imbracai, si concomitatu de Tegleff am esitu pe strada. — Pe langa marginea stradei, erau situate casulie mice, pe dinaintea càror'a se intindea unu gardu lungu, care ici-cole erá derimatu. — Negur'a erá désa, abia potui petrunde cu ochii mai incolo de 10—15. pasi. — Ne asiediaramu langa mediulina. — Ascultai. — Tacerea erá profunda. Inse Tegleff nu-me lasà in positiunea acest'a multu tempu, ci me induplecà se-mi punu urechi'a catra mediulina, si se ascultu.

De odata audii din candu, in candu o vóce debila.

— Ilia! Ilia! — vocea dupa cum deduceám erá de femeia. Indata aruncaí o privire spre Tegleff. — Densulu stá cá imarmuritu.

— Ilia! Ilia! — se audiá éra-si intr'unu tonu mai curatu. — Ambii eramu uimiti.

— Asia dar — întrebà Tegleff cu lenisce, — acuma nu te vei indoí mai multu.

— Dar' astepta — reflectai cu tonu iritatu — trebue sê aflâmu cine e person'a acea.

Dupa ce am facutu o saritura peste mediuna, mi-indreptai pasii in direptiunea, de unde veniá tonulu. Peste mediuna pamentulu erá móle, de unde dedusei, cà me-aflu intr'o gradina de legume. — Era tacere momentale. Nemicu nu se misicá langa mine. — Mi se pareá cá si cum asiu fi intr'unu cimeteriu.

— Cin-e aci? — esclamai cu tonu iritatu.

Nici unu respunsu . . .

Nu aveám altu ce-va de facutu, decâtu ca se me-reintorcu inderetru.

Tegleff nu-si stramutase positiunea.

— Indesiertu esclami, amice! — dîse cu tonu tremuratori. Tonulu vine din departare. Dupa aceste se întórse inderetru, in chilia.

Eu nu voiám asié usioru sè me lasu in-sielatu. Despre acea cumca cine-va a pronun-
ciatu numele „Ilia“ nu me indoiám nici decâtu si totu odata erám convinsu si despre acea, cà tonulu erá pronunsiatu cu atât'a amaretiune si misteriositate, încâtu me cutrierai in totu internulu meu.

Dupa pucina meditatiune mi-indreptai pasii de alungulu mediunei. Langa mediuna erá o rachita mare cu ramuri estinse. De odata observai ca si cum s'ar misicá ce-va sub rachita.

— Cine esti? — esclamai din tóta poterea. In locu de respunsu audiám din candu in candu unu sgomotu usioru. Mi-indreptai pasii catra trupin'a rachitei, si observai o figura intunecósa, ce cu pasi repedi inaintá de alungulu gradinei.

Me-rapedi dupa ea, inse impedecandu-me intr'o radecina cadiui diosu cu fati'a intre nescce urzici.

Cu mare necasu me-scolai de diosu candu de odata observai diosu ce-va obiectu sclipitosu. Lu-luai si dupa ce l'am esaminatu cu de ameruntulu, observai cà e unu pieptenu de arama, ce pórtá tieranii nostri la brâu.

Dupa ce am facutu o cercetare mai indelungata, vediendu cà nu ajungu la nici unu resultatu, me departai catra casa cu pieptenu in mana.

Tegleff siedea pe banca. Lumin'a de pe mesutia si-respandiá radiele sale melancolice cu destula potere in chilia.

— Vedi amice! — incepui intr'unu tonu triumfatoriu, — ce semnu de invingere am adusu din batalia. Apoi i-am aretatu peptenu de arama si i-am enaratu tóte ce s'au intemplat la rachita.

Preste pucinu continuai.

— De siguru a fostu ce-va furu!

Cuvintele mele nu facura nici o impresiune a supra lui Tegleff.

— Dar! — intrebai éra-si acuma esti convinsu, cà zuraitur'a ce ai auditu-o s'a produsu din afara.

— Nu am voia de glumitu, pentru ace'a lasa aceste la o parte! — respunse Tegleff posomoritu.

In momentulu acel'a fisioniemi'a lui Tegleff deveni palida, si melancolica, si dupa pucina esitare, continuà intr'unu tonu tremuratori.

Cugetám, cà secretulu, care jace in anim'a mea, nu-lu voiu comunicá nimenui si asié lu-
voiu duce cu mine in mormentu, inse acuma sum necesitatu sè ti-lu descoperu! Ah fatalitate! fatalitate.

III.

Istori'a ce a enarat'o Tegleff erá urmátóri'a:

Avea dinsulu in Petrupole, afara de unchiulu seu, inca si o metusia bogata. Acést'a dupa ce nu avuse prunci a luat de sufletu pe o fetitia de tieranu. Fetiti'a primí educatiune buna. Metusi'a lui Tegleff priviá pe jun'a fetitia ca pe fica sa propria. Maria i erá numele. Tegleff din dî in dî simtiá mai multa simpatia fatia cu dins'a, pana in urma se inamorà in ea. Fetiti'a posiedea o frumsetia rara. Erá de o talia de nimfa, bruneta cu ochi fórte frumo-si. Cu unu cuventu erá o fintia incantatória. Inse amorulu loru erá se aiba unu resultatu dejositoriu pentru dinsi. Metusi'a lui Tegleff observandu, cà ce resultatu va sè aiba relatiunea acésta amorósa, a alungatu pe biet'a fetitia de la cas'a ei, adoptandu in loculu dinsei pe alta fetitia. Maria vediendu positiunea sa trista, s'a rentorsu ér la parintii sei, unde avu a se luptá cu mari neajunsuri, la ce nu erá dedata. La intelnirea din urma Maria a provocatu pe Tegleff sè se declare, inse dinsulu remase indiferente cu totulu, lasandu pe biet'a fetitia in cea mai mare desperatiune. Inainte de ce s'au despartitu, ea pronunsiá urmátóriele cuvinte:

— Déca ai luat rol'a de infidelu, si prin urmare nu-ti potu fi consórta, — — — sciu ce se facu!

(Va urmá.)

Ioane Marchesiu.

S A L O N U ?

Inceputulu artii teatrale la noi.

— *Alba-Iulia 24 aprilie.* —

Onorabile Domnule Redactoru !

Omnilateral'a insemnetate si ponderositate a teatrului romanu natiunalu cu timpu va prinde radecine tari si afunde in consciinti'a poporului romanu.

Poporulu, in tota simplitatea lui, are placere si pricepere pentru teatrulu romanu.

La nutrirea, la imultirea acestei placeri, la dezvoltarea acestei priceperi la poporulu nostru au contribuit si contribue multu, fara indoiele, barbati si junii de dincolo si de dincóce de Carpati, cari, inflacarati de sublimulu, de sacrulu scopu alu infintiarii teatrului romanu in Daci'a ciscarpatina, s'au resoltitu a face calea nemoritoriului Sincanu; a strabate tote partile Ardealului, Crisian'a, Banatulu, Satmarulu, Maramuresulu si Bucovin'a, parte pentru a tredí, a suprinde pe cei adanciti, a li incaldí, a li moia' anim'a, parte pentru a convinge pe descendentii firei lui Toma, in fine pentru a insufletí, a intari pe cei plecati spre indoiele si pe gigantii cu anima de pasere.

Acésta salutaria si neincungiuratu necesaria intreprindere la noi; propagand'a cu mani si picioere a ideei teatrului natiunalu intre poporulu nostru, diletantismulu se datéza mai cu séma de candu cuventulu despre infintiarea fondului pentru redicarea teatrului romanu natiunalu s'a facutu corpu.

Impulsulu, esemplulu si indemnulu ni l'a datu unulu dintre cei antái artisti romani, o celebritate a teatrului natiunalu alu Romaniei, dlu Pascali cu societatea sa.

Acést'a a fostu de nespusa influintia, de cascigu nemesuratu.

Ni este inca in viua memoria insufletirea, partinirea, bucuri'a generala, cu care dlu Pascali si societatea sa fu primitu pretotindenea de Romani.

Reporturile, tramise diuarielor romane si scrise in fuga despre representatiunile, ce dlu Pascali a datu d. e. in Sibíu in 1868, d'abié au fostu fidele umbrei adeveralui.

Insufletirea, concursulu sgomotosu alu Romaniloru din partile Sibíiului intrece puterea ori carei pene fia cátu de destera, de fantastica.

Amintescu numai, cá sal'a teatrului Sibíiului, d'altmintrea destulu de spaciósa, de locu n'a fostu in stare 'a cuprinde multímea Romaniloru, barbati si muieri, veniti din váli si de pe dealuri, astu-felu in cátu fórté multi, cáti au venitu in sér'a representatiunii n'au mai incaputu in nici unu anghiu alu salei, si au fostu siliti a remané in curte, asceptandu ca la sferstitulu productiunii cunoscutii macaru cu vorb'a se li istorisésca, ce ei n'au potutu vedé cu ochii, si simti cu anim'a.

Se vediura siliti a acompáni in curte fragurósele si indelungatele ovatiuni si aplause ale suteloru din sala, cu cari acestia intimpinara pe dlu Pascali, candu se ivi pe scena ca Mihaiu Eróulu dupa gloriósa lupta de la Calugareni, un'a dintre cele mai pretfóse

margele ale productelor nemoritoriului Bolintineanu.

La prim'a ivire pe scena in acésta maréti piesa dlu Pascali fu formalmente inundatu de torentele de bucheturu si cunune.

Facundu-se inceputulu astu-felu, nu este minune déca cei ce au simtítu in sine chiamarea de propaganda s'au intaritu in propusulu loru si facédu-si semnulu crucei, au pornitu la drumu, s'au apucatu de lucru cu: „Dómne ajuta!“

Dupa dlu Pascali, ne onorá celebrulu M. Millo. Ambii aveau societate, in care se aflau barbati calificati, cantareti neintrecuti.

Caletori'a dlui Millo inca fu asemenea triumfulu dlui Pascali; aceea-si insufletíre si partinire.

Acestoru celebritati urmara apoi alti singuratici, cari produceau solo-piese fórté nimerite si sbiciuitórie de imoralitatéle, de debilitatéle existente in societatea unei séu altei parti a natiunii.

Multe solo-piese insufletitórie si instructive cum sunt: „Romanulu munteanu“, „Pastoriulu“ s. a. Multe caracterisatórie cum sunt: „Gardistulu jidanu“, „Von Calikenberg“, „Napoila“ s. a. cari adese-ori faceau sange reu in orasiéle nóstre la unu anumitu soiu de ómeni.

Dlu Ionescu trecu de dóue ori prin colo mai multe párti locuite de Romani.

Si a procuratu vre-o dóue momente de placere si mandria si oaseloru romane din Pesta si Viena.

Dlu Muntenescu s'a restrinsu, pana acum, pe unu teritoriu mai micu, si are nobil'a idea a lucrá mai multu in Bucovina.

Afara de acestia, mai multi juni talentati si resoluti de la institutelu din Blasiu, Naseudu si Clusiu au constituitu astu-felu de societati de diletanti ambulanti.

Societati de diletanti inca imobile sunt si la institutelu de la Brasieu si Beiusiu.

Scopulu toturoru este unulu si acel'a-si este nobilu, sublimu, natiunalu.

Diletantii se voru spori si calificá; necesitatea si pretiulu teatrului natiunalu se va simti in fia-care coliba, artistii se voru face, numai intensiv'a spriginire si partinire din partea publicului, a natiunii se nu lipsésca.

De la gradulu de partinire si imbratisiare va atérna si imultírea literaturéi nóstre dramatice, curund'a séu tardí'a realisare a scopului nostru.

Indiferentismulu, apathí'a si trandavi'a sunt in stare a face se vescediésca, se péra cedrulu d'abié esitu din sementia...

Unii dintre acesti juni diletanti, Bopa, Logosianu, tineri din Blasiu se resolvira a se produce in unele orasie, locuite de Romani. Despre succesele lor nu sciu, n'am audítu.

In 19 aprilie a. c. acesti tineri venira la Alba-Iulia, unde se produsera in serile de la 20, 21 si 22 aprilie.

Bop'a are talentu, voia si zelu pentru acésta cariera. Inse si lui i lipsesce studiulu necesariu. Numai

unu geniu artistu este, dóra, in stare a fi vediutu reprezentatiuni.

Logosianu este unu nevoitu. Astu-felu de tineri facu, credu, mai bine déca sunt mai cu paciintia, déca sacrifica mai multu timpu esercitiului si studiului seriosu, inainte de ce pornescu a debutá in orasie mari.

Representatiunea prima s'a datu in presentia unui publicu curatu romanescu numerosu. Diletantii fura aplaudati cu entusiasmu.

Representatiunile din urma fara cercetate numai de tinerimea studiósá si de ostasimea romana d'aici. Cetatienii si inteligentia romana d'aici a absentatu póte pentru cá acceptárele loru au fostu mai mari, mai neintemeiate.

La acésta ocaziune dlu Bihoiu, capitanu c. r. la compagna'a 14 alu regim. roman. Baden d'aici, din curatu si nobilu indemnu a datu bani intregi compagn. de sub comand'a Dsale, pentru ca feciorii s'e póta merge la teatrulu romanu, ceea ce sierbesce nobilelui capitanu spre onóre si lauda.

Inca un'a observare juniloru diletanti.

Pies'a: „Viéti'a studentiloru“ se nu o mai deie nicaiuri, pana candu nu va fi lucrata dupa tóte regulele dramaturgiei. Acésta piesa este si pré locala si are si defecte, ce vatema chiar si bunulu gustu si bun'a cuviintia.

Apoi a improvisá ce-va in momentul candu diletantele este pe scena, inaintea publicului, nu este usioru, nu este jocaria. Alunecarea, necumpenirea cuvintelor se intempla mai usioru ca cum aru presupune omulu, si apoi atuncia impresiunea póte fi gre-sita; judecat'a póte fi aspra.

Unu momentu neforicitu póte multu, fórté multu stricá.

In fine e mai consultu a produce pucinu si bine, de cátu a ingramadí multu si reu.

De aici junii diletanti au de cugetu a merge in muntii apuseni.

Li poftescu cele mai frumóse succese si li dorescu succursulu, spriginulu publicului romanu, fara care nu numai nu este prosperare, dara si angerulu celu tare s'aru poté debalasá.

* I. V. Barcianu.

B o m b ó n e.

Déca ginerii spunu multe despre sócre, nu e mai pucinu adeveratu, cá si sócrele spunu adesea câte ceva despre gineri.

In dílele trecute, dn'a Y. sócr'a dlui Z. se duce la o amica, ce erá de vr'o cátu va timpu cam bolnava.

— Ei, cum ti-mai este? — intrebá dn'a Y. pe amic'a ei.

— Nu pré bine; din ce in ce me simtiu mai reu. O s'e trimitu s'e chiamo pe doctorulu N.

— Vai! s'e nu faci un'a ca asta, cá te-ai topitu.

— Pentru ce?

— Pentru cá pe doctorulu acest'a mi l'a recomandatulu la bóla — ginere meu mie.

*

Deputatulu X., care, de si e uritu si betranu, posede o femeia tinera si frumósa, se întórce a casa, in provincia, — cu ocaziunea vacantieloru parlamentare.

Nevésta, care se vede cá petrecea minunatu in lips'a deputatului, cum lu-vede striga:

— Dómne! ce reu i-am facutu eu guvernului, de te tramite a casa tocmai acum de Pasci?

*

Érna trecuta la unu balu datu la dn'a X. se aflá si unu perceptoru, care se plangea la tóta lumea din balu de frigulu celu mare alu iernei.

Aflandu-se in faci'a mai multoru dómne, díse cu unu tonu plangatoriu:

— Ah! ce fericite sunt femeile cá pótra mansiöne, cá-ci nu le inghiatia manele; de aceea o s'e-mi cumperu si eu unu mansionu, si s'e umblu cu elu ca s'e nu mai mi-inghetie manele.

— Asié fugí d'acolo domnule, — respunse dn'a X., nu-ti mai cumperá mansionu de geaba, cá-ci dtale nu-ti inghiatia manele, fiindu cá stai cu ele tóta diu'a in buzunarele ómeniloru.

*

Dlu Y. este unulu dintre betranii cei mai originali din Bucuresci.

Intr'o dí, dlu X. amicululu seu, dá unu prandiu mare in familia, pentru aniversarea fiului seu.

Dlu Y. vine, se asiédia la mésa impreuna cu toti invitatii, voiesce s'e bea, ia unu paharu, sufla intr'insulu si incepe s'e-lu stérge cu siervetulu.

— Adú altu paharu, — díse incetu dn'a Y. stapan'a casei catra servitoriu.

Acel'a aduce paharulu; dlu Y. lu ia si, ea si la primulu, sufla si incepe s'e-lu stérge.

Stapan'a casei, crediendu, cá paharele sunt murdare, incrunta sprincén'a, si cu unu gestu de imputare, face semnu servitoriului s'e ia si pe alu doile paharu si s'e aduca altulu.

Servitoriulu aduce alu treile paharu si lu-presinta dlui Y.

— Ia asculta, mai logofete, — díse Y. cam superatu; ce credi dta, cá am venitu la mésa la stapanu teu pentru ca s'e curatiu paharele in loculu dtale?

*

Naivitatea copilarésca este totu-de-una plina de farmecu.

Parintii unui baietiasu din clas'a I primara se certau, de vre-o câte-va díle nenecetatu, cu stapan'a casei, care, pentru cá se apropiá terminulu chiriei, de diminétia pana sér'a, nu facea altu de cátu s'e céra bani amenintíandu-i, cá aminteri pune biletu la pótra si-i da afara la St. George.

Baiatulu capetase unu felu de spaima audíndu cuventulu de datu afara din casa.

Mai alaltaeri, la scóla, profesorulu inainte de a-i da vacantia, chiama pe baiatu si-lu intréba:

— S'e-mi spui, pentru ce a datu Ddieu pe Adam si Eva afara din raiu.

Baiatulu stá la indoiéla; nu e siguru.

— Nu scii? — adaugá profesorulu.

— Póte pentru cá n'o fi avutu s'e platésca chiria, — respunse baiatulu.

~~~~~

Cioroboru.

Curieriu „Statelor Unite“ naréza istoria următoră:

Intr'o di, unu omu bine imbracatu a descinsu la otelulu French, c'unu copilulu deja mare, infasiuratu in scutece si avendu aerulu a fi bolnavu.

Pe scara, omulu puse pe copilulu pe pamentu si incepu a-i vorbi c'unu tonu d'o asprime estraordinara.

Personele presinte, impresionate de acésta strana conduita, se apropiara si fura marture la o scena grozava.

— Urca scar'a, — diise omulu, ca-ci n'am pofta se te ducu in bracie.

— O! tata, — respunse copilulu c'unu tonu rogatoru, du-me dta; scii bine ca nu potu se urcu scar'a singuru cu picioarele mele taiate de...

— Vorbe góle! — replicá brutalulu. Scóla-te si urca-te, séu te pocnescu!

Bietulu copilulu suspina si omulu i aplicá fara mila o lovitura peste obrazu...

Indignatiunea marturilor acestei barbarii érá n culme.

— Acestu copilulu este alu dvóstre? — intrebá unulu din ei.

— Acésta nu ve privesce, — respunse denaturatulu parinte, cautati-ve de treburile dvóstre!

— Acésta me privesce atátu de multu, in cátu voiú chiamá politia.

— O! nu, nu, domnule, — strigá copilulu desperatu: elu me va ucide precum a ucisu pe mama-mea.

Omulu bagá mana in posunaru.

— Luati séma! — diise copilulu c'unu típetu sfasiatoru: elu are unu cutítu, ve va lovi.

— Negresítu, — diise tatalu, si scotiendu unu felu de pumnalulu, amenintiá cu elu intr'unu modu spaimentatoru.

Tóta lumea incepu se fuga, afara de doi ómeni curagiosi, din cari unulu apucá pe misielu de mana.

Dar miscarea nu s'a facutu cu destula rapiditate pentru a oprí pe miserabilulu se nu implante intréga lama in cóst'a copilului.

-- Sariti pe ucigasiu! moru! — strigá acest'a intr'o agonía ce nu se póte esprime.

In acestu momentu, scar'a érá plina d'o multime infuriata, care cautá pe ucigasiu se-lu faca bucati, candu acest'a c'o mana radica usioru pe victim'a sa, ér cu alt'a si-scóse peleri'a, — intindiend'o publicului.

— Copilulu e de lemnulu, — diise dinsulu, si eu sum ventrilocu. Putínu curagiu acum si la punga, ve rogu se binevoiti!

O ispaniála amorósa. Intr'unulu din otelurile Parisului se affá venita de curendu o ispaniála, de o frumsetie fórté rara.

In timpulu de dóue luni, cátu siediu aci, capeta o multime de adoratori; dar ori care din ei voiá se-i adreseze cuvinte amoróse, érá respinsu de la prim'a incercare.

Intr'una din díle, pe candu acésta dama se affá la ferést'a camerei sale, ce dá pe bulevardulu St. Michel, zarí pe unu june de o statura inalta, bine facutu, si frumosu; dinsulu parcurá bulevardulu de la

unu capu la celalaltu calare pe unu calu negru; indata ce ajunse in dreptulu ferestei unde érá frumósa nóstra ispaniála, ridicandu-si capulu, si diarind'o, se oprí, o privi cáte-va momente si dupa aceea si-reluá drumulu.

Peste cáte-va óre junele francesu insofitu de alti siese amici ai lui si cari erau curtesanii acestei dame, fu introdusu a casa la dins'a.

Dupa o convorbire de cátu-va timpulu, ea se simti inamorata de elu si la plecarea i invitá pe toti pentru a dóu'a di la mésa.

La ór'a hotarita a dóu'a di toti erau presinti; dupa terminarea mesei, ea se duse in casa, si se intórse tíndu in mana misce jurnale, carti de jocu si unu revolveru: dupa aceea diise:

— Domniloru, asta-di voiescu ca se probezu cine me iubescé mai multu, si acel'a care mi-va probá, ca intr'adeveru me iubescé, lu-voiu luá de barbatu, si pentru ca se probezu acést'a, voiú face o incercare, si éta care este: acel'a care va tíné in mana unu *as de tres* pentru ca se tragu cu revolverulu astu-felu in cátu glontiulu se strabata prin acestu *as*, acela va fi barbatulu meu.

Toti se privira unulu pe altulu, inse nu aveau curagiulu se se espue; de odata junele calaretiu se ridicá de langa mésa, luá cartea in mana si se puse la o distantia de 15 picioare, acceptandu tragerea.

Jun'a nóstra ispaniála, depuse jurnalele pe mésa si luandu revolverulu in mana, ajustá cartea si dete focu.

Glontiulu plecá, cartea fu strapunsa si indata unu bravo! si mai multe aplaude din partea camaradiloru lui se audíra resunandu.

Junele nostru se affá in picioare, fara ca se se misce.

Pe candu dins'a se ducea langa elu ca se-lu imbratísiese, in momentulu candu érá se-lu stringa in bratie, cáte-va picaturi de sange o lovira in fatia, junele francesu cadíu.

Érá mortu!

Glontiulu i strapusese peptulu si esíse prin spate. Dinsa i dede o sarutare si cadíu lesínata pe anim'a lui, óspetii ce erau presinti o ridicara si o dusera in casa unde o lasara sub ingrigirea mediciloru, inse a trei'a di candu duceau la grópa pe junele francesu, dins'a i dede inca o ultima sarutare imbracata in haine de calugaritia, ca-ci se calugarise!

Unu vampiru la Paris. Sub acestu titlu, díarulu „Figaro“ publica o intemplanté curiósa ce s'a petrecutu in Paris cu o familia romana din Iasi.

Díarele de acolo, potendu fi mai bine informate, ne voru informá si pe noi déca acésta istoria póte fi adeverata. Éca cum descrie citatulu díaru acestu faptu:

Toti au potutu ceti acele cumplite istorie de vampiri, cari facu spaim'a Valachiei si a Moldaviei.

Se scie, ca sunt putíni compatrioti de ai dlui Grigore Ganescu (Romanu asiediatu in Francia), cari se nu crédia, ca in Evangeliu, in vércolaci — numele vampiriloru in tíer'a loru.

Acum éca o aventura trista si bizara ce s'a petrecutu in anim'a Parisului, a carei eroína este o Romana, si in care jóca mare rolu unu vércolaciu, dupa cum se va vedé.

De trei ani locuía, impreuna cu mama sa, in

strad'a Briare, nr. 27, o tinera a nume Catarina Obrescu. Ea parasise Iasii in etate de 17 ani, in urm'a rupturii casatoriei sale cu unu june din tiéra, Alesandru Deteniu.

Motivulu acestei rupturi a fostu acuzarea mirelui, cá a avutu vampiri in familia sa, acésta facéndu unu reu efectu in tiéra. Desperatu junele ar fi strigata, parasindu pe dsiór'a Obrescu :

— E bine, déca e adeveratu cá me tragu dintr'o familia cu vêrcolaci, voui veni sè-ti dau visita dupa mórte.

Aceste cuvinte ingrozira fôrte tare pe mama si pe copila. Cu tóte aceste, odata sosite la Paris, uitara curendu tóte acele legende sombre.

Acum dóue luni dsiór'a Obrescu picà bolnava si deveni din di in di mai palida. Intetít'a prin intrebàrile mamei sale si a medicului — doctorele Aubier — in cele din urma declarà, cá de câtu-va timpu vede mai in fia-care nópte pe Alesandru Deteniu.

— Elu e imbracatu intr'unu felu de cérciafu (lepedeu), — dice ea, figur'a i este mai inflata de câtu alta-data, umerii obrazului sangerandi si buzele rosii ca carmenulu. Nu vorbesce, dar lu-vediu mai antâiu arangiandu-si perulu dinaintea oglindei, ca si cum ar voi sè-si face toaleta spre a-mi placé; apoi se pléca a supra mea si se pune a-mi suge sangele... éca, d'aici!

Si ea aretà doctorelui pe spat'a sa unu felu de semnu rosii ca o piscatura de lipitória.

— Trebuie sè-si fi facutu ea singura cu unghiele acésta sgariatura in vr'o alucinatiune, voindu a indepartá vampirulu ce i-se pare cá vede, — díse doctorulu.

Si elu incercà, prin tóte mijlócele posibile, a indroptá moralulu bolnavei; dar ea fusese lovita mortalu, in fia-care nópte i se infatísia teribil'a visiune, si in fia-care diminétia mediculu o gasiá mai slaba.

Alalta-eri s'a stinsu.

Coincidintia curiósa, Alesandru Deteniu a moritu la Viena tocmai cu putínu mai nainte de nóptea in care dsiór'a Obrescu avú prim'a sa alucinatiune.

CE E NOU?

* * (Domnulu si Dómn'a Romaniei,) vediendu generala condolintia a tierii si a jurnaleloru de ori ce partida, la perderea uneii loru fice, a adresatu primu ministrului o scrisóre plina de simtieminte frumóse si romanesci, de cari multu n'au esítu din gur'a si din condeiulu Domnului Romaniloru. „Legea copilei nóstre, — díse Domnulu in acea scrisóre, — limb'a ce ea vorbiá, a dobanditu o nóua santienia pentru noi.“ Reprezentantii poteriloru straine au esprimatú asemene condolintia loru pentru acésta lovitura familiaria.

* * (Notiti'a relativa la vietii'a sociala romana din Clusiu,) inserata in nr. 11 alu foi nóstre a produsu óre-si-care iritatiune in salonele damelorú nóstre din Clusiu. Ni pare bine, cá-ci acest'a e semnulu, cá in ele in butulu afirmatiuniloru contrarie existe spiritu natiunalu romanescu. Acuma éra-si dóue corespundintie, din dóue parti contrarie, zacu inaintea nósta. Ceremu scusele nóstre, cá nu le publicámu, cá-ci dupa parerea nóstra ambele esageréza. Noi in nrulu 11 amú luatú notitia din o corespundintia despre starea trista a vietii sociale romane din Clusiu;

la ast'a altulu a respunsu, cá infirmatiunea acést'a nu e esacta. Éta faptulu. Acuma aceste dóue corespundintie nóue vinu de intarescu, fia-care pe terenulu seu, cele díse de cei doi precedinti. Cui sè credemu! Noi nu voimu sè iritámu spiritele, curmámu dara discussiunea. Lasati cért'a, ve rogámu, si faceti sè vorbésca — faptele, cari vorbescu mai frumósu decâtu vorbele pompóse!

* * (Oficieru romanu.) Dlu Nicolau Margineanu, din Alba-Iulia absolutu de facultatea filosofica din Viena si fostu voluntariu la regimentulu de reserva Baden din Alba-Iulia, a depusu la Clusiu cu succesu imbucuratoriú esamenulu de oficieru si fu numitu oficieru in reserva.

* * (Incendiuri.) Iu septeman'a patimeloru comunitátile romane Dobra, Drambariu si Hosuseulu au suferitu infricosiatu de necrutiatoriulu elementu alu focului.

* * (Despre dlu dr. G. Szilasi,) profesoru la universitatea din Clusiu, unu cetatianu de acolo ni scrie multe frumóse. „Dsa — cetimu in acésta scrisóre — de candu se afla in mijloculu nostru, prin activitatea sa si zelulu seu inflacaratu a adusu o vietia nóua in cercurile familiare de la noi. Dsale avemu de ai multiamú si punerea petrei fundamentale in respectulu infintiarii unei scóle de fetitie. Asta-di mani, sub conducerea acestui barbatu amabilu, ca presiedinte alu reuniunii sodaliloru romani d'aice, va prosperá si acésta intrunire, de óra-ce toti maestrii romani, tineri si betrani, s'au grupatu in giurulu dsale.“

* * (Numerulu saraciloru in Londra) Unu reconsementu facutu in ultim'a septemana din lun'a lui Martiu, anulu curinte, a constatatu cá numerulu saraciloru in capital'a Engliterei érá de 107,280, din cari 36,818 aflandu-se in case de lucru si 70,471 ajutorati de binevoitori. Comparandu aceste cifre cu cele constatate in acea-si luna si in acea-si septemana din anii 1873, 1872 si 1871, statistica gasesce o miciorare respectiva de 10,410, 11,445 si 38,264.

* * (Congresu geograficu.) In prima-véra anului 1875 se va intruni la Paris unu congresu internatiunalu alu sciintieloru geografice, la care se voru invitá toti geografii si caletorii esploratori din lume. D'odata cu acestu congresu se va face si o espositiune de carte si alte obiecte geografice, si se voru dá recompense espuitoriloru cari voru meritá. Acestu congresu are de scopu continuarea operii inceputa de congresulu tinutu la Anvers in 1871, adeca desbaterea toturoru mareloru probleme ce radica studiulu pamentului.

* * (Congresu archeologicu.) La 1 juniu anulu curinte se va deschide la Toulouse a 41 sesiune a congresului archeologicu din Francia, sub directiunea societátii franceze de archeologia. Siedintiele se voru tiené in sala Ilustriloru, la Capitoliu, si se voru inchide la 6 juniu. Congresulu va face apoi o excursiune pana 'n muntii Pirinei, la Saint-Bertrand de Comminges, vechia cetate romana si capitala a diecesiei. In cursulu acestei excursiuni membrii congresului voru visitá pescera lui Gourdan, aprópe de Montryeau. Societatea va tîné cinci siedintie generale si la Agen, in urm'a intruniriloru de la Toulouse.

Societati si institute.

§ (O societate in contra betiei.) In nrulu 13 alu foi nostri luarámu notitia despre faptulu frumósu aiú

unui preotu din Trencinu, carele in mijloculu poporului seu a infintiatu o societate pentru infranarea betiei. Acuma vinimu sè adaugemu cu placere, cà dejá inainte de aceea unu preotu romanu din Chioru, in comuna Sacalasieni, cu ajutoriulu unui juristu absolutu, a si infintiatu in poporulu seu asemenea societate, care a si inceputu a produce efectele sale salutare. Numele acestui bravu preotu e Ioanu Dose.

⚡ (*Invetiatorii romani din dieces'a Oradei-mari*) inca la anulu 1871 decisera a infintiá unu fondu viduo-orfanalu. In anulu viitoriu statutele s'au si facutu, inse cerendu-se man'a de ajutoriu a repausatului episcopu Szilágyi, acest'a — spre marea mirare a tuturoru refusá concursulu cerutu. Astu-felu ide'a salutaria cadiu. Credemu inse, cà Pr. SS. noulu episcopu va realisá si acésta dorintia a sermaniloru invetiatori. Chiar acuma aflámu, cà parintele prepositu capitulariu, revs. dnu Nicolau Borbola, inca atunce a oferitu spre acestu scopu 3000 fl. Sè traiésca!

Literatura.

* (*„Column'a lui Traianu“*) in numerulu 3 de pe anulu curinte, contíne urmatóricile studie: Originele agriculturii la Romani, de B. P. Hasdeu. Petru Cercelu, studiu istoricu de Gr. G. Tocilescu. Unu nou sistem de explotatiunna si transportulu sarii, de M. M. Draghicénu. Vocabularulu istriano-romanu, scriere postuma de Ionu Maiorescu. Nónu'a directiune de la Iasi, studiu analiticu de Avramu Albu. Ali, poesia de N. Scurtescu. Documente inedite privitoare la istoria romana, estrase din arhivele Venetiei de C. Esarcu. Stampa: Unu bas-relievu de la Curtea-de-Argesiu, comunicatu de A. Odobescu. (Nói n'amú primitu nici unu nr. in anulu acest'a. Red.)

Teatru.

⚡ (*Teatru romanu in sal'a Bosel.*) La 9/21 aprile represintatiune estra-ordinara data in beneficiulu dloru P. Ionescu, S. Mavrodin si A. Protto: „Evrenlu ratacitoru“, fragmentu dramaticu intr'unu actu. „Vladutiulu manii“, comedia intr'unu actu. „Pétr'a din casa“, comedia intr'unu actu. „Ciudatu!!! Toti sunt actori?“ comedia intr'unu actu.

⚡ (*Teatrulu eclu mare din Bucuresci*) La 4/16 aprile represintatiune estraordinara data de dlu M. Millo, „Lipitorile Sateloru.“ Vodovilu in 5 acte de Dd. V. Alexandri si M. Millo. Music'a de dlu J. Wachmann.

⚡ (*Teatrulu romanu in sal'a Bosel.*) La 7/19 aprile, sub directiunea de scena a dlui M. Millo, se represintara piesele: „C-na Chiritia la espositiunea de la Viena“, cantioneta comica de dlu Millo, „Millo directoru“, comedia vodevila in 1 actu de dlu V. Alexandri, musica de dlu Ed. Wachmann, „Corbulu romanu“, comedia vodevila de dlu V. Alexandri.

Musica.

⊙ (*Societatea filarmonica romana*) dede alu doilea concertu simfonicu, domineca la 7/19 aprile.

Deslegarea ghiciturei din nr. 9:

„Monumentu pe campulu libertatii.“

Deslegare buna primiramu de st. abonante:
Elena Heteu si Cecilia Grama.

Deslegarea ghiciturei de siacu djn nr. 13:

„Pana candu, o Dómne inca,
Pana candu voiú mai vedé,
Ca barbarulu ca o stanca
Sè-mi sugrume mam'a mea?
Pana candu, o Dómne mare,
Pana candu veiú mai rabdá,
Ca tiranulu cu 'ngamfare
Sè o calce 'n voi'a sa?“

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la st. abonante si abonanti: Agaftia A. Bistreanu, Nina Popescu, Ioane Popi, Alesandru Maioru.

Insciintiare.

Tomulu alu treile din Novelele subscrisului, a esitu de sub tipariu dílele trecute, in editur'a „Familiei“ la Budapesta, si cósta 1 fl.

Toti aceia dara, cari au deja celelalte dóue tomuri, aparute in suplementu la „Familia“, si cari dorescu a avé completa acésta publicatiune de novele originale, binevoiesca a tramito protiulu acestui tomu la redactiunea foii nóstre.

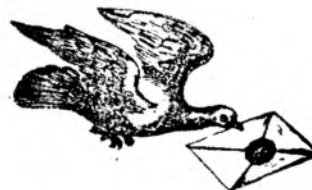
Er aceia, cari acuma voiescu sè-si cumpere tóte trei tomurile, voru primi tomulu primu si alu doile numai pentru câte 50 cr., adeca tóto trei tomurile pentru 2 fl.

Espeditiunea se va incepe la 10 maiú; ne rogámu a se face pan'atunce comandele.

Apelámu la zelulu binevoitoriu alu cetitóriciloru nóstre, — rogandu-le sè recomande acésta carte si altora.

Iosifu Vulcanu.

Post'a Redactiunii.

Timisióra. Drei E. L. Frumós'a lucrare ni-a facutu o su prindere placuta. Se va publicá indata dupa incheiara celeia ce curge acuma. Multiamita si salutare pe acestu terenu!

Lugosielu. Novela e o incercare fórté slaba. Nu o potemu publicá. La dorintia, amú returnatu-o.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Calea tieroci nr. 39.